

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

UITKOMST KWALITEITSONDERZOEK NIET BEKOSTIGD PRIMAIR ONDERWIJS

DE WERFKLAS

TE CULEMBORG

School:	De Werfklas
Plaats:	Culemborg
BRIN-nummer:	29PX
Datum uitvoering onderzoek:	24 september 2019
Datum vaststelling rapport:	13 april 2021

INHOUD

1	UITKOMST ONDERZOEK DE WERFKLAS TE CULEMBORG	3
	DE ONDERZOEKSCRITERIA	3
2	BEVINDINGEN EN OORDELEN PER ONDERLIGGEND KWALITEITSASPECT EN ONDERZOEKSCRITERIUM	5
2.1	INLEIDING.....	5
2.2	KWALITEITSASPECTEN EN ONDERZOEKSCRITERIA.....	5
3	SAMENVATTEND OORDEEL	17
	BIJLAGE BIJ HET ONDERZOEKSKADER.....	18

1 Uitkomst onderzoek De Werfklas te Culemborg

Dit rapport van de Inspectie van het Onderwijs bevat de uitkomsten van het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs op De Werfklas te Culemborg. De Werfklas is een B3-school: een particuliere school die de status heeft van 'school in de zin van artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 3 van de Leerplichtwet 1969'. Het onderzoek waarover de inspectie rapporteert, vond plaats op 24 september 2019.

De inspectie beoordeelt en waardeert de kwaliteit van het onderwijs door onderzoek te doen naar de aspecten van kwaliteit die zijn vastgelegd in de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT). In het onderzoekskader niet bekostigd primair onderwijs 2017 is uitgewerkt om welke aspecten dit bij een B3-school gaat en op welke wijze het onderzoek door de inspectie vorm en inhoud krijgt. Het onderzoekskader niet bekostigd primair onderwijs 2017 bevat de voor het primair onderwijs vastgestelde minimumnormen.

De inspectie beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs met behulp van een beperkte set onderzoekscriteria die ruimte laat voor de wijze waarop de school het onderwijs inricht en tegelijkertijd leidt tot een oordeel over de kwaliteit van het onderwijs. De onderzoekscriteria sluiten nauw aan bij de kwaliteitsaspecten uit de Wet op het onderwijstoezicht (WOT), maar zijn tegelijkertijd zo geformuleerd dat ze niet ingrijpen in de vrijheid van de B3-scholen om zelf de wijze van de organisatie en inrichting van het onderwijs te bepalen.

Daarnaast geeft het oordeel op de onderzoekscriteria duidelijkheid of de school met de wijze waarop zij haar onderwijs inricht voldoende tegemoet komt aan de criteria die de Leerplichtwet 1969 stelt aan een niet uit de openbare kas bekostigde B3-school waar onderwijs wordt gegeven aan leerlingen in de leeftijdsgroep van het basisonderwijs. De beoordeling van de kwaliteitsaspecten vindt derhalve plaats met behulp van de onderzoekscriteria die op de eisen die volgens de WOT en Wet op het primair onderwijs (WPO) van toepassing zijn alsmede op de eisen van 'overeenkomstige inrichting' die volgens de Leerplichtwet 1969 op B3-scholen van toepassing zijn.

Stimulerend toezicht en nalevingstoezicht gaan 'hand in hand', omdat de inspectie naar aanleiding van het kwaliteitsonderzoek tevens kan vaststellen of De Werfklas nog steeds voldoet aan de criteria uit de Leerplichtwet 1969. Het verschil tussen nalevingstoezicht en stimulerend toezicht treedt aan het licht als de inspectie heeft vastgesteld dat een B3-school niet voldoet aan de norm. Als dat een norm is die niet samenvalt met een specifiek wettelijk voorschrift dan is er uitsluitend sprake van stimulerend toezicht; is dat echter een norm die wel samenvalt met een wettelijk voorschrift dan is er sprake van nalevingstoezicht.

De onderzoekscriteria

De onderzoekscriteria die de inspectie hanteert zijn als volgt geformuleerd:

1. Het aanbod bereidt de leerlingen voor op het vervolgonderwijs en de samenleving;
2. De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich voor te bereiden op passend vervolgonderwijs;
3. Het schoolklimaat leidt tot een leeromgeving die volgens maatschappelijk breed gedragen uitgangspunten veilig en motiverend is;
4. Het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkelen;

5. De school volgt de ontwikkeling van de leerlingen zodanig dat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen;
6. Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften krijgen passende extra ondersteuning en begeleiding;
7. De ontwikkelresultaten van de leerlingen liggen ten minste op het niveau dat mag worden verwacht;
8. De school zorgt voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.

Om een oordeel te kunnen geven op deze onderzoekscriteria zijn daarbij waar nodig een of meer subcriteria geformuleerd.

De inspectie gaat tevens na of de school voldoet aan een aantal overige aspecten van naleving (onderzoekscriterium 9 in het Onderzoekskader NBO PO 2017):

- De school zorgt voor bevoegde leraren die in het bezit zijn van een VOG;
- De school is een dagschool;
- Het onderwijs wordt in het Nederlands gegeven;
- De school heeft een schoolplan waarin het beleid ten aanzien van burgerschapsonderwijs is opgenomen;
- De school heeft een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling die aan de eisen voldoet;
- De school meldt de in- en uitschrijving en verwijdering van leerlingen en ongeoorloofd verzuim van meer dan 16 uur per vier weken aan de gemeente.

Onderzoeksofzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- analyse van documenten en gegevens over De Werfklas die bij de inspectie aanwezig zijn;
- schoolbezoek, waarbij:
  - schooldocumenten zijn bestudeerd;
  - onderwijsactiviteiten zijn bijgewoond;
  - gesprekken met het bevoegd gezag, de directie, leraren en leerlingen zijn gevoerd.

Opzet van de rapportage

Dit hoofdstuk vermeldt de onderzoekscriteria op grond waarvan de Inspectie van het Onderwijs tot het advies is gekomen. Hoofdstuk 2 bevat de oordelen van de inspectie ten aanzien van deze onderzoekscriteria en de overige aspecten van naleving, alsmede de onderbouwing daarvan. Hoofdstuk 3 bevat het samenvattend oordeel van de inspectie en tevens het oordeel of de school voldoet aan de criteria voor een school zoals bedoeld in artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 3, van de Leerplichtwet 1969. Bijlage 1 brengt de uitkomsten van het onderzoek dat de inspectie op 24 september 2019 op De Werfklas heeft uitgevoerd inzichtelijk in beeld.

2 **Bevindingen en oordelen per onderliggend kwaliteitsaspect en onderzoekscriterium**

In dit hoofdstuk geeft de inspectie, na een inleiding over de overwegingen van de inspectie, een oordeel over alle kwaliteitsaspecten en onderzoekscriteria, gevolgd door een korte toelichting alsmede een oordeel over de overige aspecten van naleving.

2.1 **Inleiding**

Bij de beoordeling van de kwaliteitsaspecten en onderzoekscriteria heeft de inspectie het volgende meegewogen.

Bij de beoordeling van de kwaliteitsaspecten en onderzoekscriteria en, voor zover van toepassing, de onderliggende subcriteria heeft de inspectie kennis genomen van de uitgangspunten van De Werfklas en de schriftelijke informatie die voorafgaand aan het onderzoek aan de inspectie is verstrekt dan wel is vermeld op de website van de school. Dit betreft de Brochure 'De Werfklas' die de school in de zomer van 2019 heeft gemaakt.

Het schoolplan van De Werfklas is gerelateerd aan de volgende boeken van Rudolf Steiner: *Algemene Menskunde*, *Menskunde innerlijk vernieuwd* en *Opvoedkunst en de werkbeprekingen*.

Deze informatie is bij het onderzoek betrokken.

Voorts stelt de inspectie vast dat op 24 september 2019 60 leerplichtige bij De Werfklas staan ingeschreven.

2.2 **Kwaliteitsaspecten en onderzoekscriteria**

Kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium 1 - Het aanbod bereidt de leerlingen voor op het vervolgonderwijs en de samenleving.

Zie voor de wettelijke criteria art. 2 WPO, art. 8 leden 1 t/m 3 en 9 WPO, art. 9 leden 1 t/m 7, 9 en 11 WPO en bijlage bij het Besluit vernieuwde kerndoelen WPO in samenhang met art. 1a1 lid 1 onder a Leerplichtwet 1969.

De vaststelling of het leerstofaanbod leerlingen voorbereidt op voortgezet vervolgonderwijs en de samenleving vindt plaats aan de hand van zes subcriteria:

- 1.1 Het aanbod in Nederlandse taal is dekkend voor de kerndoelen*;
- 1.2 Het aanbod in rekenen en wiskunde is dekkend voor de kerndoelen*;
- 1.3 De school neemt de referentieniveaus voor Nederlandse taal en rekenen als uitgangspunt*;
- 1.4 De leerbronnen waarborgen een breed vormingsaanbod, gericht op een veelzijdige ontwikkeling*;
- 1.5 De leerbronnen zijn afgestemd op de onderwijsbehoeften van (individuele) leerlingen;
- 1.6 De leerbronnen dragen aantoonbaar bij aan de bevordering van sociale integratie en burgerschap en de kennis over en kennismaking met de verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten*.

Het kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium wordt positief beoordeeld.

De zes subcriteria zijn positief beoordeeld.

Toelichting

Bij de beoordeling van de subcriteria bij het onderzoekscriterium over het leerstofaanbod merkt de inspectie het volgende op.

Uit de Wet op het primair onderwijs (WPO) volgt dat de leerplichtigen langs de kerndoelen moeten worden geleid en hun vorderingen inzichtelijk moeten zijn. De school dient de referentieniveaus als uitgangspunt voor het onderwijs te nemen. Het volgen van de ontwikkeling van de leerlingen zal kenbaar en controleerbaar moeten zijn, bijvoorbeeld om vast te stellen dat zij na acht jaar over voldoende capaciteiten beschikken om te kunnen doorstromen naar het voortgezet onderwijs. Leerlingen verschillen echter in mogelijkheden en de wijze waarop zij hun inzichten opbouwen, hun mentale modellen construeren en hun kennis vergroten. Het is aan de scholen hoe zij met die verschillen omgaan (subcriterium 1.5 – stimulerend). Een negatief resultaat op dit subcriterium leidt tot het oordeel 'kan beter'. Dit heeft geen gevolgen voor de vraag of de leerlingen hun leerplicht kunnen vervullen op De Werfklas.

Subcriteria 1.1, 1.2 en 1.3

Het aanbod in Nederlandse taal en rekenen en wiskunde is dekkend voor de kerndoelen*. De school neemt de referentieniveaus voor Nederlandse taal en rekenen als uitgangspunt*.

Bevindingen

In de door De Werfklas aangeleverde documenten is een opsomming opgenomen van leerbronnen die betrekking hebben op de kerndoelen voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde en tevens hoe het aanbod leidt tot de referentieniveaus voor Nederlandse taal en rekenen. De school heeft het leerstofaanbod zo geordend dat in principe elke leerling aan het eind van de basisschoolperiode alle kerndoelen kan hebben behaald. Uit de periodeplanning, de gevoerde gesprekken en lesobservaties blijkt ook dat gericht aan de uitvoering wordt gewerkt.

De school werkt vanuit een antroposofisch mensbeeld. De school maakt gebruik van eigen leerbronnen en diverse materialen voor bijvoorbeeld de oefenstof voor rekenen en wiskunde. Overeenkomstig de principes van het Vrijeschoolonderwijs wordt gewerkt met perioderoosters, waarin steeds een bepaald onderdeel van het leerstofaanbod centraal staat. Daarnaast is er dagelijks ruimte voor 'vrij initiatief' en vakuren. Verder wordt projectmatig aan thema's gewerkt, waarbij de kerndoelen in samenhang aan bod komen.

Conclusie

De inspectie beoordeelt subcriterium 1.1, subcriterium 1.2 en subcriterium 1.3 positief, omdat de leerlingen geleid op de genoemde bevindingen langs de kerndoelen worden geleid en daarmee de referentieniveaus worden bereikt. Daarmee is voldaan aan het wettelijk voorschrift op grond van artikel 1a1 lid 1 onder a van de Leerplichtwet 1969.

Subcriterium 1.4

De leerbronnen waarborgen een breed vormingsaanbod, gericht op een veelzijdige ontwikkeling*.

Bevindingen

In de door De Werfklas aangeleverde documenten is een opsomming opgenomen van leerbronnen die betrekking hebben op een breed vormingsaanbod dat gericht is op een brede ontwikkeling. In de beschrijving van De Werfklas is een directe relatie gelegd tussen de kerndoelen en de daarin onderscheiden domeinen en de wijze waarop dit in de praktijk wordt gerealiseerd. De school beschikt over een reeks van leerbronnen waarmee aan de kerndoelen die betrekking hebben op de brede ontwikkeling kan worden voldaan. Het onderwijs op De Werfklas richt zich aantoonbaar op een brede ontwikkeling waarbij het kind in verbinding, in het

praktisch handelen tot inzicht komt. Hierbij wordt actief gebruik gemaakt van de leermogelijkheden in en om de school. Binnen het onderwijsprogramma is er veel aandacht voor muziek, beweging, euritmie en kunstzinnige vorming.

Conclusie

De inspectie beoordeelt subcriterium 1.4 positief omdat de gevolgde werkwijze waaronder het hanteren van leerbronnen een breed vormingsaanbod gericht op een veelzijdige ontwikkeling waarborgt. Daarmee is voldaan aan het wettelijk voorschrift op grond van artikel 1a1 lid 1 onder a van de Leerplichtwet 1969.

Subcriterium 1.5

De leerbronnen zijn afgestemd op de onderwijsbehoeften van (individuele) leerlingen.

Bevindingen

De leerbronnen waar de school over beschikt, bieden een ruime keuze aan de leerlingen om een bij hun mogelijkheden en vragen passende vorm te kiezen. Met name tijdens het spelen en de 'vrije initiatief' uren kunnen leerlingen op basis van hun belangstelling kiezen voor diverse activiteiten, waarbij het (samen) spelen ook een belangrijk element vormt. Daarbij gaat de school er vanuit dat de kinderen vanuit doen tot het ware begrip komen.

Conclusie

De inspectie beoordeelt subcriterium 1.5 positief, omdat de school leerbronnen ter beschikking heeft voor het afstemmen op de onderwijsbehoeftes van individuele leerlingen.

Subcriterium 1.6

De leerbronnen dragen aantoonbaar bij aan de bevordering van sociale integratie en burgerschap en de kennis over en kennismaking met de verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten*.

Bevindingen

In de door De Werfklas aangeleverde documenten is een opsomming opgenomen van leerbronnen die betrekking hebben op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie en de kennis over en kennismaking met de verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten. In de beschrijving die De Werfklas heeft aangereikt is een directe relatie gelegd tussen bovenstaande leerdoelen en de wijze waarop deze in de praktijk worden gerealiseerd.

De school geeft gericht invulling aan actief burgerschap en sociale integratie. Zo is dit bijvoorbeeld verweven in de diverse lessen zoals in de vertelstof en de geschiedenislessen, maar ook in het ambachtelijk werken en het bewegingsonderwijs. Daarnaast zet de school zich minimaal jaarlijks in voor een goed doel en wordt er wekelijks gewerkt op een zorgboerderij. Verder besteedt de school ook aan andere elementen van burgerschap - zoals waarden en normen, participatie en democratie- veel aandacht. Dit komt onder andere tot uiting in de dagelijkse omgang met elkaar bijvoorbeeld elke ochtend in de samenzang.

Conclusie

De inspectie beoordeelt subcriterium 1.6 positief. De Werfklas voldoet aan de eis dat de inrichting van het onderwijs voldoet aan het wettelijk voorschrift op grond van artikel 1a1 lid 1 onder a van de Leerplichtwet 1969.

Kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium 2 – De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich voor te bereiden op passend vervolgonderwijs.

Zie voor de wettelijke criteria art. 2 WPO en art. 8 lid 9 onder a WPO in samenhang met art. 1a1 lid 1 onder a Leerplichtwet 1969.

Het kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium wordt positief beoordeeld.

Toelichting

De wet gaat er vanuit dat leerlingen in beginsel binnen een tijdvak van acht aaneensluitende schooljaren de school hebben doorlopen. Daarnaast gaat de inspectie er vanuit dat het onderwijs zodanig is ingericht dat zoveel mogelijk leerlingen bij het bereiken van de leeftijd van twaalf jaar, de kerndoelen hebben bereikt.

Bevindingen

De inspectie heeft leerlijnen en planningsoverzichten aangetroffen die het aannemelijk maken dat de leerlingen in beginsel binnen een tijdvak van acht aaneensluitende schooljaren de school kunnen doorlopen.

Verder valt uit de door de school verstrekte gegevens af te leiden dat het onderwijs zodanig is georganiseerd dat alle leerlingen in principe voldoende tijd krijgen om die inzichten te verwerven die noodzakelijk zijn om goed in het voortgezet onderwijs te kunnen functioneren. Daar waar dat niet gerealiseerd is, kan de school dit verantwoorden op basis van kenmerken van de leerlingen.

Conclusie

De inrichting van het onderwijs op De Werfklas is er op gericht dat zoveel mogelijk leerlingen in beginsel bij het bereiken van de leeftijd van twaalf jaar, de kerndoelen hebben bereikt.

Aan de eis dat de leerlingen in beginsel de school binnen een periode van acht jaar kunnen doorlopen, wordt voldaan. Daarmee is voldaan aan artikel 1a1 lid 1 onder a van de Leerplichtwet 1969.

Kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium 3 - Het schoolklimaat leidt tot een leeromgeving die volgens maatschappelijk breed gedragen uitgangspunten veilig en motiverend is.

Zie voor de wettelijke criteria art. 4c WPO in samenhang met art. 1a1 lid 1 onder a Leerplichtwet 1969.

De vaststelling of het schoolklimaat tot een leeromgeving leidt die volgens maatschappelijk breed gedragen uitgangspunten veilig en motiverend is, vindt plaats aan de hand van vier subcriteria:

- 3.1 De school draagt zorg voor de fysieke, psychische en sociale veiligheid van de leerlingen*;
- 3.2 De leraren bevorderen het zelfvertrouwen van de leerlingen;
- 3.3 De leraren bevorderen dat leerlingen op een respectvolle wijze met elkaar omgaan;
- 3.4 De leraren/de leerlingen handhaven de afgesproken gedragsregels.

Het kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium wordt positief beoordeeld.

Alle vier subcriteria zijn positief beoordeeld. Het schoolklimaat leidt tot een leeromgeving die volgens maatschappelijk breed gedragen uitgangspunten veilig en motiverend is.

Toelichting

Bij de beoordeling van het schoolklimaat beoordeelt de inspectie of de leeromgeving veilig is, omdat dit de wettelijke eis is die onder dit onderzoekscriterium ligt (subcriterium 3.1 van het Onderzoekskader NBO PO 2017).

De school is verplicht zorg te dragen voor de fysieke, psychische en sociale veiligheid (art. 4c WPO). Daartoe monitort de school jaarlijks door middel van een objectief instrument (bijvoorbeeld een vragenlijst of een gestandaardiseerd gesprek) de veiligheidsbeleving en het welbevinden van leerlingen. Daarnaast hoort de school een veiligheidsbeleid te hebben, en is er iemand aangewezen die als aanspreekpunt in het kader van pesten fungeert en het beleid op dat gebied coördineert.

Een negatief resultaat op de andere drie subcriteria leidt tot het oordeel 'kan beter'. Dit heeft geen gevolgen voor de vraag of de leerlingen hun leerplicht kunnen vervullen op De Werfklas.

Subcriterium 3.1

De school draagt zorg voor de fysieke, psychische en sociale veiligheid van de leerlingen*.

Bevindingen:

De school heeft een veiligheidsbeleid en een persoon die is aangewezen als aanspreekpunt in het kader van pesten. De school brengt jaarlijks de veiligheidsbeleving in kaart door middel van observaties.

In de wekelijkse kinderbepreking is veiligheid een vast onderwerp. Hierbij bespreken de leraren wat de leerlingen nodig hebben. Samen bouwen zij aan een wereld van vertrouwen. Indien er regels nodig zijn, dan worden deze met elkaar opgesteld. Indien er zich conflicten voordoen, dan worden deze uitgebreid besproken zodat de diverse meningen ruimte krijgen.

Conclusie

De inrichting en organisatie van het onderwijs op De Werfklas is er op gericht dat de leeromgeving volgens maatschappelijk breed gedragen uitgangspunten veilig is. Daarmee voldoet De Werfklas aan het wettelijk voorschrift op grond van artikel 1a1 lid 1 onder a van de Leerplichtwet 1969.

Subcriterium 3.2

De leraren bevorderen het zelfvertrouwen van de leerlingen.

Bevindingen:

De observaties tijdens het schoolbezoek hebben aangetoond dat de leraren het zelfvertrouwen van leerlingen op een positieve wijze bevorderen. Er is binnen de school veel aandacht voor de het ontwikkelen van sociale competenties. Kinderen spelen en werken, ook klasdoorbroken, veel samen. De kinderen zijn naar elkaar toe zorgzaam en behulpzaam. Dit draagt bij aan de harmonieuze sfeer op school, waarbij leerlingen worden gezien en gehoord.

Conclusie:

We hebben geconstateerd dat leraren het zelfvertrouwen van de leerlingen bevorderen. Daarmee waarderen we subcriterium 3.2 als positief.

Subcriterium 3.3

De leraren bevorderen dat leerlingen op een respectvolle wijze met elkaar omgaan.

Bevindingen:

De leraren stimuleren dat de leerlingen onderling respectvol met elkaar omgaan. De school heeft onderling vertrouwen hoog in het vaandel staan.

Conclusie

De school voldoet aan subcriterium 3.3.

Subcriterium 3.4

De leraren/leerlingen handhaven de afgesproken gedragsregels.

Bevindingen:

In gevallen waarin dat nodig is, wijzen de leraren de leerlingen op de gemaakte afspraken en gedragsregels. Kinderen zijn zich daarnaast bewust van de vrije ruimte en lijken hier heel verantwoordelijk mee om te gaan. Indien zij zich niet houden aan de afspraken, dan beperken de leraren (tijdelijk) de vrije ruimte.

Conclusie

De school voldoet aan subcriterium 3.4.

Kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium 4 - Het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkelen. Zie voor de wettelijke criteria art. 8 leden 1, 4 en 8 WPO en art. 9 lid 9 WPO in samenhang met art. 1a1 lid 1 onder a Leerplichtwet 1969.

De beoordeling van dit onderzoekscriterium vindt plaats aan de hand van twee subcriteria:

4.1 De inrichting van het onderwijs maakt een ononderbroken ontwikkelproces mogelijk*;

4.2 De leraren stemmen het pedagogisch-didactisch handelen af op de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen*.

Het kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium wordt positief beoordeeld.

De twee subcriteria zijn positief beoordeeld.

Toelichting

Volgens de WPO dient het onderwijs zo te zijn ingericht dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkelproces kunnen doorlopen. Het pedagogisch-didactisch handelen moet dus passen bij het ontwikkelniveau van de leerlingen en met hun meegroeien. De inspectie beoordeelt de kwaliteit van het pedagogisch-didactisch handelen op een wijze die past bij de eigen opvattingen van het bevoegd gezag over 'onderwijzen en leren'.

Subcriterium 4.1

De inrichting van het onderwijs maakt een ononderbroken ontwikkelproces mogelijk*.

Bevindingen

De Werfklas kiest vanuit haar pedagogische richting voor 'levend onderwijs', waarbij het praktisch handelen en de sociale interactie voorop staan. De school biedt onderwijs op maat doordat de leraren zich continu afvragen wat het kind specifiek nodig heeft om tot leren te komen.

De leraar maakt in principe alle lessen zelf en vormt daarmee een belangrijke bron bij de kennisoverdracht, in de vorm van verhalen, gedichten en/of tekeningen en middels klassengesprekken. De leraren dragen hun lesinhouden op een boeiende wijze over en zij weten hun enthousiasme zichtbaar op de leerlingen over te dragen. De leerlingen worden gestimuleerd om na te denken, de kennis te verbinden met wat ze al weten van het onderwerp en hebben ook een actieve inbreng tijdens de les. De veilige sfeer in de kleine groepen nodigt hier ook toe uit.

Conclusie

De inrichting van het onderwijs maakt een ononderbroken ontwikkelproces mogelijk. Daarmee is voldaan aan artikel 1a1 lid 1 onder a van de Leerplichtwet 1969.

Subcriterium 4.2

De leraren stemmen het pedagogisch-didactisch handelen af op de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen*.

Bevindingen

De inspectie heeft geconstateerd dat de school leeftijdsgroepen hanteert met elk hun eigen pedagogische en didactische benadering.

Na een gemeenschappelijke start ('samenhang') worden de leerlingen meestal ingedeeld per leeftijdsgroep. Afhankelijk van het aantal leraren dat aanwezig is, wordt gewerkt in verschillende groepen. Er zijn voldoende ruimten waar leerlingen daarnaast in kleine subgroepen kunnen werken.

Conclusie

Uit observaties is gebleken dat het oordeel op het tweede subcriterium positief is. Daarmee is voldaan aan artikel 1a1 lid 1 onder a van de Leerplichtwet 1969.

Kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium 5 – De school volgt de ontwikkeling van leerlingen zodanig dat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.

Zie voor de wettelijke criteria art. 2 WPO, art. 8 lid 1 WPO en art. 9 WPO in samenhang met art. 1a1 lid 1 onder a Leerplichtwet 1969.

Het oordeel op dit kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium is positief.

Toelichting

Uit de WPO volgt dat de leerplichtigen langs de kerndoelen moeten worden geleid en hun vorderingen inzichtelijk moeten zijn en dat scholen deze vastleggen.

Van scholen wordt verwacht dat zij ten minste de voortgang van leerlingen bij de ontwikkeling op het terrein van de Nederlandse taal en rekenen en wiskunde volgen (artikel 8, eerste lid, WPO en artikel 9 WPO). Daarnaast dienen scholen de resultaten van het onderwijsleerproces inzichtelijk te maken en vast te leggen. Scholen volgen de voortgang aan de hand van instrumenten en/of met behulp van werkwijzen die passen bij hun visie op 'onderwijzen en leren'. De inspectie sluit aan bij de opvattingen van het bevoegd gezag op dit punt.

Bevindingen

Het leerlingvolgsysteem bestaat uit het wekelijks bespreken van leerlingen volgens de methode 'inlevend waarnemen'. De bevindingen worden vastgelegd in een logboek. Ook wordt het leerlingenwerk bewaard. Jaarlijks worden uitgebreide getuigschriften opgesteld en regelmatig worden ouders geïnformeerd over de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.

Conclusie

De Werfklas voldoet aan het vereiste op grond van de WPO dat de school de ontwikkeling van haar leerlingen zodanig volgt dat zij ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen. Daarmee is voldaan aan artikel 1a1 lid 1 onder a van de Leerplichtwet 1969.

Kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium 6 – Extra ondersteuning

Zie voor de wettelijke criteria art. 8 leden 4, 8 en 10 WPO in samenhang

met art. 1a1 lid 1 onder a Leerplichtwet 1969.

De vaststelling of leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften passende zorg en begeleiding (kunnen) krijgen, vindt plaats aan de hand van drie subcriteria:

6.1 De school signaleert welke leerlingen extra ondersteuning nodig hebben*;

6.2 De school bepaalt de aard van de extra ondersteuning die gesignaleerde leerlingen nodig hebben*;

6.3 De school voert de extra ondersteuning daadwerkelijk uit*.

Het kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium wordt positief beantwoord.

De drie subcriteria zijn positief beoordeeld.

Toelichting

De school zorgt voor een toereikende organisatie en deskundige ondersteuning van het onderwijs voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben.

Subcriterium 6.1

De school signaleert welke leerlingen extra ondersteuning nodig hebben*.

Bevindingen

De leraren volgen de ontwikkeling van leerlingen nauwgezet. Wekelijks bespreken de leraren wat hen opvalt in de ontwikkeling van leerlingen en of vervolgactie gewenst is. De school bespreekt op deze wijze alle leerlingen en maken hierbij gebruik van constitutiebeelden. De leerlingenzorg maakt een integraal onderdeel uit van de pedagogische en didactische begeleiding.

Conclusie

De school signaleert welke leerlingen zorg nodig hebben.

Subcriterium 6.2

De school bepaalt de aard van de extra ondersteuning die gesignaleerde leerlingen nodig hebben*.

Bevindingen

Uit de gevoerde gesprekken met de leraren is gebleken dat de behoefte aan eventuele extra ondersteuning van leerlingen besproken wordt en dat in overleg met betrokkenen, leraren, leerlingen en ouders gezocht wordt naar passende oplossingen. De leraren maken hierbij gebruik van de aanwezige interne expertise, maar de school beschikt ook over een breed netwerk van therapeuten die zij kunnen raadplegen.

Conclusie

De school bepaalt de aard van de zorg die gesignaleerde leerlingen nodig hebben.

Subcriterium 6.3

De school voert de extra ondersteuning daadwerkelijk uit*.

Bevindingen

De inspectie is gebleken dat waar nodig ook daadwerkelijk zorg op maat wordt verleend. Beslissingen over de leerlingenzorg en de voortgang van de zorg worden gestaafd door de verslaglegging in een logboek. Voor de zorgleerlingen zijn hulplannen aanwezig.

Conclusie

De school voert de zorg daadwerkelijk uit.

Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften krijgen extra ondersteuning en begeleiding. Daarmee is voldaan aan het gestelde in artikel 1a1 lid 1 onder a van de Leerplichtwet 1969.

Kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium 7 – Ontwikkelresultaten
De ontwikkelresultaten van de leerlingen liggen tenminste op het niveau dat mag worden verwacht.

Het kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium wordt positief gewaardeerd.

Toelichting

Het basisonderwijs dient volgens de wet mede de grondslag voor het volgen van aansluitend voortgezet onderwijs te leggen. De inspectie past bij het bekijken van de kwaliteit van de ontwikkelresultaten aan het einde van de schoolperiode een werkwijze toe die toegesneden is op de kleinschaligheid van dit veld van scholen. De inspectie stelt op het niveau van de leerling vast of de resultaten van de betreffende leerling aan het einde van de basisschoolperiode op een niveau liggen dat mag worden verwacht. Als er geen of nauwelijks leerlingen aan het einde van de basisschoolperiode zijn, onderzoekt de inspectie aan de hand van de vorderingen van leerlingen gedurende de schoolperiode of de eindresultaten naar verwachting op het juiste niveau uit zullen komen (onderzoekscriterium 7 - stimulerend).

Bevindingen

De school houdt nauwgezet de uitstroomgegevens van haar leerlingen bij. Uit de gegevens, die de inspectie heeft ingezien, blijkt dat leerlingen in het voortgezet onderwijs doorstromen conform de verwachtingen. De inspectie heeft geen aanwijzingen dat de leerlingen op een lager niveau functioneren dan op grond van hun intelligentie zou mogen worden verwacht.

Conclusie

De ontwikkelresultaten van de leerlingen liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.

Kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium 8 – Kwaliteitszorg
De school zorgt voor het behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.

De vaststelling of de school zorgt voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs, vindt plaats aan de hand van twee subcriteria:

- 8.1 De school draagt zorg voor continuïteit van het onderwijs;
- 8.2 De school laat zien dat zij werkt aan de verbetering van de onderwijskwaliteit.

Het kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium wordt positief beoordeeld.

De twee subcriteria zijn positief beoordeeld.

Toelichting:

Voor de schoolloopbaan van leerlingen is het belangrijk dat er continuïteit in het onderwijs is. Om deze reden onderzoekt de inspectie of er sprake is van voldoende bestendigheid van de instelling om te waarborgen dat het onderwijs kan doorgaan bij onvoorziene omstandigheden (subcriterium 8.1 – stimulerend).

Het kwaliteitsonderzoek door de inspectie neemt het eigen beleid van de school als uitgangspunt. De school krijgt de ruimte om de eigen doelen en ambities te presenteren. De school geeft aan 'wat zij verstaat onder kwalitatief goed onderwijs' en hoe de realisatie daarvan in de praktijk van het onderwijs vorm en inhoud krijgt en wordt gewaarborgd. De inspectie acht het daarvoor van belang dat de school zowel de eigen Ausgangssituation kent als regelmatig de effecten van het onderwijs met de direct betrokkenen evalueert (subcriterium 8.2 – stimulerend).

Subcriterium 8.1

De school draagt zorg voor continuïteit van het onderwijs.

Bevindingen

De Werfklas is een school die al geruime tijd bestaat. De oprichters zijn nog steeds betrokken bij de school en zorgen voor de continuïteit. Zij zijn erin geslaagd om een stabiele school neer te zetten, die draait op een aantal zeer enthousiaste en betrokken leraren. De school is gevestigd in het Werfhuis, waar enkele leraren zelf ook wonen. De huisvesting van de school is voor langere tijd geregeld. De school heeft vervangende leraren beschikbaar in het geval van ziekte.

Conclusie

De school voldoet aan subcriterium 8.1.

Subcriterium 8.2

De school laat zien dat zij werkt aan de verbetering van de onderwijskwaliteit.

Bevindingen

De leraren bestuderen dagelijks de boeken van Rudolf Steiner om zichzelf scherp te houden in het gedachtegoed en de uitgangspunten van de Vrije School. Enkele keren per week doen zij dit samen met het college. Zo wil de school vanuit dagelijkse oefeningen van zelfscholing blijvend de kwaliteit van het onderwijs verder ontwikkelen. Enkele jaren geleden is het leerplan handvaardigheid weer opgepakt en is de school meer vaklessen gaan inplannen. De school verantwoordt zich naar de ouders over de kwaliteit van haar onderwijs middels ouderbijeenkomsten, maandberichten en de website.

Conclusie

De school laat zien dat zij werkt aan de verbetering van haar onderwijskwaliteit. Daarmee beoordeelt de inspectie subcriterium 8.2 als positief.

Overige aspecten van naleving

Zie voor de wettelijke criteria art. 3 WPO, art. 4b WPO, art. 8 lid 3 WPO, art. 9 lid 13 WPO, art. 1, onder b subonderdeel 3 Leerplichtwet 1969, art. 18 Leerplichtwet 1969 en art. 21 Leerplichtwet 1969 in samenhang met art. 1a1 lid 1 onder a Leerplichtwet 1969.

Samenvattend oordeel:

De school voldoet aan de overige aspecten van naleving en voldoet daarmee aan artikel 1a1 onder a van de Leerplichtwet 1969.

9.1 De school zorgt voor bevoegde leraren die in het bezit zijn van een VOG

Toelichting

Het onderwijs moet worden gegeven door leraren die lesbevoegd zijn op grond van artikel 3 van de WPO, ze dienen in het bezit te zijn van een Verklaring omtrent gedrag (hierna: VOG) en niet krachtens rechterlijke uitspraak te zijn uitgesloten voor het geven van onderwijs.

Bevindingen

Ten behoeve van het verzorgen van primair onderwijs op De Werfklas zijn leraren verbonden die in het bezit zijn van een bevoegdheid daarvoor. Daarbij kan De Werfklas aantonen dat er altijd tenminste één bevoegde basisschoolleraar aanwezig is.

Voor betrokken leraren geldt tevens dat zij allemaal in het bezit zijn van een VOG.

Conclusie

De bevoegdheden der leraren komen overeen met die van leraren aan een of meer van de scholen genoemd in artikel 1, onder b 1°, van de Leerplichtwet 1969.

9.2 De school is een dagschool

Toelichting

Een dagschool is een school waar onderwijs overdag plaatsvindt.

Bevindingen

Uit de schoolgids van De Werfklas blijkt dat de onderwijsactiviteiten overdag en van maandag tot en met vrijdag plaatsvinden.

Conclusie

De Werfklas is een dagschool. De school voldoet daarmee aan artikel 1, onder b, 3° Leerplichtwet 1969.

9.3 Het onderwijs wordt in het Nederlands gegeven

Toelichting

Het onderwijs dient in de Nederlandse taal te worden gegeven.

Bevindingen

Uit observaties is gebleken dat het onderwijs in het Nederlands wordt gegeven.

Conclusie

Het onderwijs wordt in het Nederlands gegeven. Daarmee is voldaan aan het wettelijke voorschrift op grond van artikel 1a1 van de Leerplichtwet 1969.

9.4 De school heeft een schoolplan waarin het beleid ten aanzien van burgerschapsonderwijs is opgenomen

Toelichting

Het schoolplan moet ten minste een beschrijving bevatten van het beleid ten aanzien van burgerschapsonderwijs, sociale integratie en kennis over en kennismaking met de verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten.

Bevindingen

De Werfklas beschikt over een schoolplan waarin een hoofdstuk is opgenomen waarin is aangegeven dat en hoe zij vorm geeft aan burgerschap en sociale integratie. In dit hoofdstuk beschrijft de school hoe zij invulling geeft aan het beleid gericht op de bevordering van sociale integratie en actief burgerschap en de kennis over en kennismaking met de verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten.

Conclusie

Het schoolplan geeft een passage waarin is aangegeven dat en hoe de school vorm geeft aan burgerschap en sociale integratie.

9.5 De school heeft een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling die aan de eisen voldoet

Toelichting

De school dient een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling te hebben met een stappenplan waarin de 5 stappen worden doorlopen.

Bevindingen

De inspectie heeft geconstateerd dat de school de meldcode huiselijk geweld hanteert.

Conclusie

De school heeft een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling die aan de eisen voldoet.

9.6 De school meldt de in- en uitschrijving van leerlingen en de verwijdering van leerlingen en ongeoorloofd verzuim van meer dan 16 uur per vier weken aan de gemeente

Toelichting

Op grond van de Leerplichtwet 1969 meldt het schoolhoofd de in- en uitschrijving van leerlingen, een beslissing tot verwijdering en/of ongeoorloofd verzuim van meer dan 16 uur per 4 weken aan de leerplichtambtenaar.

Bevindingen

De school houdt een aan- en afwezigheidsregistratie bij en vermeldt bij afwezigheid de reden van verzuim.

Conclusie

De school meldt de in- en uitschrijving en verwijdering van leerlingen en ongeoorloofd verzuim van meer dan 16 uur per vier weken aan de gemeente. De school voldoet daarmee aan de artikelen 18 en 21 van de Leerplichtwet 1969.

3 Samenvattend oordeel

De Inspectie van het Onderwijs heeft vastgesteld dat op De Werfklas te Culemborg:

Het onderwijs met de wijze waarop het is ingericht tegemoet komt aan de criteria genoemd in artikel 1a1, lid 1, onder a, van de Leerplichtwet 1969.

De beoordeling van alle kwaliteitsaspecten/onderzoekscriteria en subcriteria is positief. Dit betekent dat de inspectie op dit moment geen reden heeft om het toezicht te intensiveren.

Bijlage bij het onderzoekskader

Overzicht resultaten kwaliteitsonderzoek De Werfklas te Culemborg

Voor de kolommen met als opschrift 'ja' geldt tevens 'voldoende of in voldoende mate'; voor de kolommen met als opschrift 'nee' geldt tevens 'niet voldoende of niet in voldoende mate'.

Onderzoekscriterium 1: Aanbod		ja	nee ¹
	Het aanbod bereidt de leerlingen voor op het vervolgonderwijs en de samenleving*	•	
	Subcriteria:	•	
1.1	Het aanbod in Nederlandse taal is dekkend voor de kerndoelen*	•	
1.2	Het aanbod in rekenen en wiskunde is dekkend voor de kerndoelen*	•	
1.3	De school neemt de referentieniveaus voor Nederlandse taal en rekenen als uitgangspunt*	•	
1.4	De leerbronnen waarborgen een breed vormingsaanbod, gericht op een veelzijdige ontwikkeling*	•	
1.5	De leerbronnen zijn afgestemd op de onderwijsbehoeften van (individuele) leerlingen	•	
1.6	De leerbronnen dragen aantoonbaar bij aan de bevordering van sociale integratie en burgerschap en de kennis over en kennismaking met de verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten*	•	

Onderzoekscriterium 2: Leertijd		ja	nee
	De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich voor te bereiden op passend vervolgonderwijs*	•	

Onderzoekscriterium 3: Schoolklimaat		ja	nee
	Het schoolklimaat leidt tot een leeromgeving die volgens maatschappelijk breed gedragen uitgangspunten veilig* en motiverend is	•	
	Subcriteria:	•	
3.1	De school draagt zorg voor de fysieke, psychische en sociale veiligheid van leerlingen*	•	
3.2	De leraren bevorderen het zelfvertrouwen van de leerlingen.	•	
3.3	De leraren zorgen ervoor dat leerlingen op een respectvolle manier met elkaar omgaan	•	
3.4	De leraren/de leerlingen handhaven de afgesproken gedragsregels	•	

Onderzoekscriterium 4: Pedagogisch-didactisch handelen		ja	nee
	Het pedagogisch didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkelen*	•	
	Subcriteria:	•	
4.1	De inrichting van het onderwijs maakt een ononderbroken ontwikkelproces mogelijk*	•	
4.2	De leraren stemmen het pedagogisch-didactisch handelen af op de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen. *	•	

¹ voor de kwaliteitsaspecten/onderzoekscriteria en subcriteria die niet tot de norm behoren, dient dit gelezen te worden als 'kan beter'

Onderzoekscriterium 5: Zicht op ontwikkeling		ja	nee
	De school volgt de ontwikkeling van haar leerlingen zodanig dat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen*	•	

Onderzoekscriterium 6: Extra ondersteuning		ja	nee
	Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften krijgen passende extra ondersteuning en begeleiding*	•	
	Subcriteria:		
6.1	De school signaleert welke leerlingen extra ondersteuning nodig hebben*	•	
6.2	De school bepaalt de aard van de extra ondersteuning die de gesignaleerde leerlingen nodig hebben*	•	
6.3	De school voert de extra ondersteuning daadwerkelijk uit*	•	

Onderzoekscriterium 7: Ontwikkelresultaten		ja	nee
	De ontwikkelresultaten van leerlingen liggen ten minste op het niveau dat mag worden verwacht	•	

Onderzoekscriterium 8: Kwaliteitszorg		ja	nee
	De school zorgt voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs	•	
	Subcriteria:		
8.1	De school draagt zorg voor continuïteit van het onderwijs	•	
8.2	De school laat zien dat zij werkt aan de verbetering van de onderwijskwaliteit	•	

Onderzoekscriterium 9: Overige aspecten van naleving		ja	nee
9.1	De school zorgt voor bevoegde leraren die in het bezit zijn van een VOG*	•	
9.2	De school is een dagschool*	•	
9.3	Het onderwijs wordt in het Nederlands gegeven*	•	
9.4	De school heeft een schoolplan waarin het beleid ten aanzien van burgerschapsonderwijs is opgenomen*	•	
9.5	De school heeft een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling die aan de eisen voldoet*	•	
9.6	De school meldt de in- en uitschrijving en verwijdering van leerlingen en ongeoorloofd verzuim van meer dan 16 uur per vier weken aan de gemeente*	•	

*zijn op grond van artikel 1a1 van de Leerplichtwet 1969 onderdeel van de norm.